

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

ЗА ПОПЪЛВАНЕ НА ОТЧЕТНА СТАТИСТИЧЕСКА ФОРМА А - ПРЕВОЗИ НА ВЪЗДУШНИТЕ ПРЕВОЗВАЧИ

I. ОТЧЕТНИ ДАННИ

За целите на статистическото отчитане, всички данни, подавани с отчетна форма А, следва да се отнасят за **опериращия превозвач**, като обхващат и различните видове търговски споразумения за съвместни услуги между въздушните превозвачи: полети със споделени кодове (*code-share*), *blocked-off* чартъри*, *blocked-space* споразумения*, съвместни търговски превози и такива с наети въздухоплавателни средства. В този контекст, терминът "опериращ превозвач" се отнася до този превозвач, чийто номер на полета се използва за целите на управление на въздушното движение.

II. ОПИСАНИЕ - КОЛОНИ

Колона „а“: Показатели	
Раздел РЕДОВНИ ТЪРГОВСКИ ПОЛЕТИ <i>SCHEDULED REVENUE FLIGHTS</i>	Попълват се данни за: <ul style="list-style-type: none">• полети, планирани като редовни и извършени срещу възнаграждение, съгласно публикувано разписание;• полети, толкова редовни или чести, че представляват разпознаваема систематична поредица, които са отворени за директни резервации от страна на гражданите;• допълнителни полети по маршрута, предизвикани от претоварване на редовните полети от разписанието.
Раздел НЕРЕДОВНИ ТЪРГОВСКИ ПОЛЕТИ <i>NON-SCHEDULED REVENUE FLIGHTS</i>	Попълват се данни за: <ul style="list-style-type: none">• чартърни полети и специални полети, извършени срещу възнаграждение, различни от тези, отчетени като редовни полети;• <i>blocked-off</i> чартъри. <p>Не се включват данни за полети тип въздушно такси, търговска бизнес авиация или други полети по заявка*.</p>
Раздел НЕТЪРГОВСКИ ПОЛЕТИ <i>NON-REVENUE FLIGHTS</i>	Попълват се данни за: <ul style="list-style-type: none">• тренировъчни и тестови полети;• полети тип нетърговска бизнес авиация;• всякакви други полети, за които не е получено възнаграждение.

Колона „с-д“: ВСИЧКИ ВИДОВЕ ПРЕВОЗИ ПО ЕТАПИ НА ПОЛЕТА <i>TOTAL ALL SERVICES BY FLIGHT STAGE</i>	
Колона „с“: Международни / International	Попълват се данни за превоз на пътници, товари и поща, изчислени за всички международни етапи на полетите* (вкл. данни за изцяло товарни полети), за отчетния период.
Колона „д“: Вътрешни / Domestic	Попълват се данни за превоз на пътници, товари и поща, изчислени за всички вътрешни етапи на полетите* (вкл. данни за изцяло товарни полети), за отчетния период.
Данните по колони „с-д“ не включват пътници и товари, превозени с наземен транспорт, организиран от въздушния превозвач във връзка с превозите по въздух.	
Колона „е-ф“: САМО ИЗЦЯЛО ТОВАРНИ ПРЕВОЗИ ПО ЕТАПИ НА ПОЛЕТА <i>ALL-FREIGHT SERVICES ONLY</i>	
Попълват се данни за редовни и нередовни, международни и вътрешни полети, извършени от въздухоплавателни средства, превозващи товари, непридружен багаж, поща, за отчетния период. Не включват данни за полети, превозващи един или повече платени пътници.	
*/ Вж. дефинициите в част IV.	

III. ОПИСАНИЕ - РЕДОВЕ

Точки 1, 12: Самолето-километри / <i>Aircraft kilometres</i>	Въвежда се сумата от произведенията, получени при умножение на броя на изпълнените търговски полети по съответното изминато разстояние за всеки етап на полета (международен или вътрешен).
Точки 2, 13: Самолето-излитания / <i>Aircraft departures</i>	Въвежда се общия брой на извършените кацания или пролетените етапи на полета.
Точки 3, 14, 21: Пролетени часове / <i>Aircraft hours</i>	Пролетените часове се отчитат с точност до най-близкия кръгъл час и се основават на отрязък от време block-to-block* . Ако се използва друга база за отчитане, различията се описват в поле "Забележка" на отчетната форма.
Точки 4, 15: Превозени пътници / <i>Passengers carried</i>	Въвежда се общия брой на превозените платени пътници* , като всеки пътник на конкретен полет се преброява само веднъж, а не на всеки етап на този полет.

	<p>Изключение: Когато пътник лети както на международен, така и на вътрешен етап на един и същи полет, той се отчита и като международен пътник, и като вътрешен.</p>
<p>Точки 5, 16: Превозени товари / <i>Freight tonnes carried</i></p>	<p>Въвежда се общия тонаж на превозените платени товари, като всеки тон товар на конкретен полет се преброява само веднъж, а не на всеки етап на този полет.</p> <p>Изключение: Когато товар се превозва както на международен, така и на вътрешен етап на един и същи полет, той се отчита и като международен, и като вътрешен товар.</p>
<p>Точки 6, 17: Изпълнени пътничко-километри / <i>Passenger-kilometres performed</i></p>	<p>Въвежда се сумата от произведенията, получени при умножение на броя платени пътници, превозени на всеки етап на полета, по съответното изминато разстояние* за всеки етап на полета (международен или вътрешен). Крайната цифра е равна на количеството километри, изминати от всички превозени пътници.</p>
<p>Точки 7, 18: Разполагаеми кресло-километри / <i>Seat-kilometres available</i></p>	<p>Въвежда се сумата от произведенията, получени при умножение на броя пътнически кресла, предоставени за продажба на всеки етап на полета, по изминатото разстояние за съответния етап на полета (международен или вътрешен). Креслата, които не могат да се използват за превоз на пътници вследствие на необходимост да бъде заредено по-голямо количество гориво или други ограничения от оперативен или търговски характер, не се вземат под внимание.</p>
<p>Точка 8: Коефициент на пътническо затоварване / <i>Passenger load factor</i></p>	<p>Представява съотношение между изпълнените пътничко-километри (т. 6) и располагаемите кресло-километри (т. 7), изразено в проценти с окръгление до първия десетичен знак.</p> <p>Важно: В електронната форма А коефициентът се изчислява автоматично след попълване на данните по точка 6 и точка 7.</p>
<p>Точки 9, 19: Изпълнени тон-километри / <i>Tonne-kilometres performed</i></p>	<p>Въвежда се сумата от произведенията, получени при умножение на тоновете търговско затоварване (пътници, товари, поща), за които въздушният превозвач получава възнаграждение, превозен на всеки етап от полета, по изминатото разстояние за съответния етап на полета (международен или вътрешен).</p>

<p>Точки 9а, 19а: Пътници / Passengers</p>	<p>Данните трябва да включват:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обичайно позволеното (включено в тарифата) количество багаж, както и платения свръхбагаж; • За да се изчисли теглото, броят на превозените пътници се умножава по коефициент, представляващ средната маса на пътник плюс обичайната норма багаж и свръхбагаж. Препоръчителният коефициент е 100 кг за пътник. Ако въздушният превозвач използва друг коефициент при изчислението, различието се описва в поле "Забележка" на отчетната форма.
<p>Точки 9б, 19б: Товари / Freight</p>	<p>Данните трябва да включват превозените експресни и дипломатически пратки.</p>
<p>Точки 9в, 19в: Поща / Mail</p>	<p>Данните трябва да включват цялата кореспонденция и други предмети, предоставени за превоз от пощенските власти.</p>
<p>За преобразуване на товарни и пощенски пратки от обем в маса се използва препоръчителен коефициент от 161 кг за куб. м. Ако въздушният превозвач използва друг коефициент при изчислението, различието се описва в поле "Забележка" на отчетната форма.</p>	
<p>Важно: В електронната форма А сборът по точка 9г и точка 19г се изчислява автоматично след попълване на данните по подточки 9а-9в и подточки 19а-19в.</p>	
<p>Точки 10, 20: Разполагаеми тон-километри / <i>Tonne-kilometres available</i></p>	<p>Въвежда се сумата от произведенията, получени при умножение на располагаемия тонаж за превоз на пътници, товари и поща, предоставен за продажба на всеки етап на полета, по изминатото разстояние за съответния етап на полета (международен или вътрешен), като се отчитат приложимите капацитетни ограничения от оперативен или търговски характер.</p>
<p>Точка 11: Коефициент на търговско затоварване / <i>Weight load factor</i></p>	<p>Представява съотношение между изпълнените тон-километри (т. 9г) и располагаемите тон-километри (т. 10), изразено в проценти с окръгление до първия десетичен знак.</p> <p>Важно: В електронната форма А коефициентът се изчислява автоматично след попълване на данните по точка 9 и точка 10.</p>
<p><i>*/ Вж. дефинициите в част IV.</i></p>	

IV. ТЕРМИНИ И ДЕФИНИЦИИ

Въздушно такси, търговска бизнес авиация - нередовни полети по заявка с кратко предизвестие за въздушен превоз на пътници, товари или поща, или всякаква комбинация от тях, срещу заплащане. Изпълняват се с по-малки въздухоплавателни средства (обикновено с не повече от 30 места), включително хеликоптери. Включват и всички позициониращи полети, необходими за предоставянето на услугата.

Blocked-off чартъри - целият капацитет на въздухоплавателното средство е блокиран за чартърни продажби за полети, публикувани като редовни, но изпълнявани като чартърни по същия или подобен маршрут и работно време.

Blocked-space споразумения – брой пътнически кресла и/или определена част от товарния капацитет на въздухоплавателно средство на един въздушен превозвач са закупени от втори въздушен превозвач за превоз на негови пътници, товари и поща.

Block-to-block – времето от момента, в който въздухоплавателното средство бъде избутано от контактна местостоянка (пътнически ръкав) или започне да рулира от отдалечена перонна местостоянка преди излитане, до момента, в който спре окончателно на контактна местостоянка (пътнически ръкав) или перонна местостоянка след кацане.

Полет – експлоатация на въздухоплавателното средство на един или няколко етапа на полета под един и същ полет номер.

Етап на полета – използване на въздухоплавателното средство от излитането му до следващото кацане.

Международен етап на полета – етап на полета, на който едната или и двете крайни точки са разположени на територията на държава, различна от държавата, в която се намира основното място на стопанска дейност на въздушния превозвач.

Вътрешен етап на полета – етап на полет, който не може да бъде класифициран като международен; включва всички етапи, изпълнявани между точки в рамките на вътрешните граници на дадена държава от въздушен превозвач, чието основно място на дейност е в тази държава. Полетни етапи между държава и принадлежащи ѝ територии, както и всички етапи на полети между две такива територии, следва да се класифицират като вътрешни. Това се прилага дори, когато един етап пресича международни води или територия на друга държава.

Техническо кацане по време на международен или на вътрешен етап на полета не следва да води до класифициране на етап от полета, различно от това, което би било, ако техническото кацане не е било извършено.

Платени пътници – пътници (вкл. пътнически багаж), за чийто превоз въздушният превозвач получава търговско възнаграждение.

Това определение включва например:

- а) пътници, пътуващи по публично достъпни промоционални оферти (например "две за едно") или програми за лоялност (напр. осребряване на натрупани точки по програма за често пътуващи – *frequent flyer*);
- б) пътници, пътуващи безплатно като компенсация за отказан достъп на борда;
- в) пътници, пътуващи с корпоративни отстъпки;
- г) пътници, пътуващи с преференциални тарифи (напр. такива за държавни, моряшки, военни, младежки, студентски и др. пътувания).

Определението не включва:

- а) лица, които пътуват безплатно;
- б) лица, които пътуват по тарифа, достъпна единствено за служители на въздушни превозвачи или техни агенти, или командировани служители на превозвачите (напр. резервен екипаж);
- в) деца до 2-годишна възраст, които не заемат отделно пътническо кресло.

Разстояние – При изчисленията, включващи елемент „Разстояние“ (точки 1, 6, 7, 9, 10, 12, 17, 18, 19 и 20 на отчетната форма) следва да се ползват разстоянията от летище до летище по Големия кръг, което се определя като най-краткото разстояние между две точки от повърхността на Земята, приблизително изчислено с помощта на Формулата за разстоянието на Винсенти, част от Световната геодезическа система - 1984 (WGS 84), приета от ИКАО и посочена в приложение 15 към Чикагската конвенция. Данни за географската ширина и дължина на всяко летище могат да бъдат взети от Справочника за аеронавигационна информация (AIP).

V. СИМВОЛИ, ИЗПОЛЗВАНИ ПРИ ПОПЪЛВАНЕ НА ОТЧЕТНАТА ФОРМА

Моля, използвайте следните символи при попълването на отчетната форма:

- * – звездичка, поставена непосредствено след попълнената цифра, означава, че данните са прогнозни (очаквани);
- (blank) – празно поле означава, че категорията не е приложима;
- na – от английското „not available” – означава, че данните не са налични.

VI. РЕКВИЗИТИ И СРОКОВЕ

Преди да изпратите попълнената форма в ГД ГВА, моля уверете се, че коректно са попълнени реквизитите в заглавната част на отчетната форма.

Периодичността и сроковете за представяне на Статистическа отчетна форма А са определени в **Приложение № 1** на Наредба № РД-08-20 от 14.01.1999 г. за събиране на статистическа информация за гражданското въздухоплаване в Република България.

При въпроси относно попълването и представянето на отчетната форма можете да се обръщате към отдел “Административно обслужване, статистика и архив” на следните контакти:

Тел: +359 2 937 1017

E-mail: statistics@caa.bg